KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2023/437,

22. veebruar 2023,

taotluse kohta registreerida Euroopa kodanikualgatus „Sisserändajate väärikas vastuvõtmine Euroopas“ kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/788

(teatavaks tehtud numbri C(2023) 1121 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrust (EL) 2019/788 Euroopa kodanikualgatuse kohta, ([1]) eriti selle artikli 6 lõikeid 2 ja 3,

ning arvestades järgmist:

(1) 30. detsembril 2022 esitati komisjonile taotlus registreerida Euroopa kodanikualgatus nimega „Sisserändajate väärikas vastuvõtmine Euroopas“.

(2) Algatuse korraldajad on sõnastanud selle eesmärgid järgmiselt: „Rändajate kohtlemisel Euroopa Liidus (EL) ei järgita liiga sageli inimväärikuse põhimõtteid, mis on liidu põhiväärtus. Meie arvates on peamine põhjus see, et Euroopa õigusnormid on siiani ebapiisavad ja puudub solidaarsus liikmesriikide vahel. Kuna liit on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, kus austatakse põhiõigusi, palume Euroopa Liidul tagada rändajate väärikas vastuvõtmine alates hetkest, kui nad astuvad territooriumile, kus kehtivad põhiõigused, mis on igale inimesele tagatud ELi põhiõiguste harta ja rahvusvahelise õigusega. Selle saavutamiseks kutsume ühise varjupaigapoliitika arendamise raames üles võtma vastu määrused, millega: 1) võetakse kasutusele ELis varjupaigataotlejate jaotamise uus mehhanism, mis lähtub varjupaigataotlejate vabast tahtest ja põhineb liikmesriikide solidaarsusel. Muu hulgas vaadatakse läbi Dublini määrus; 2) muudetakse liikmesriikidele siduvaks sisserändajate vastuvõtul kohaldatavad toidu- ja tervise-, eluaseme-, haridus ja töönormid. Need peaksid tagama varjupaigataotlejatele inimväärsed elamistingimused ja olema võrreldavad kogu liidus.“

(3) Algatuse sisu, eesmärke ja tausta üksikasjalikumalt kirjeldatud selle lisas. Korraldajad väidavad, et kuigi komisjon on kogu aeg soovinud paremaks muuta halvasti toimivat varjupaiga- ja rändekorraldust, on kõigi rändajate väärika kohtlemise tagamiseks nii liidus kui ka liikmesriikides vaja teha veel palju seadusandlikke ja poliitilisi muudatusi. Esiteks paluvad nad komisjonil luua uue liidus varjupaigataotlejate jaotamise mehhanismi. Selleks tuleks läbi vaadata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 604/2013 ([2]) ja hakata varjupaigataotlejaid ELis ühtlasemalt jaotama, võttes uue kriteeriumina arvesse nende endi tahet ja nähes ette liikmesriikidevahelise siduva solidaarsusmehhanismi, et ühtlustada varjupaigataotlejate jaotamist liikmesriikide vahel, kui see on ebaproportsionaalne. Teiseks kutsuvad nad üles vastu võtma määruse, mis käsitleb varjupaigataotlejate vastuvõtutingimusi kogu ELis. See tagaks rändajatele väärika elu ja võrreldavad elamistingimused kogu liidus, nõuaks liikmesriikidelt põhiõiguste täielikku austamist, tagaks, et varjupaigataotlejate materiaalsed vastuvõtutingimused vastavad Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) välja töötatud tegevusnormidele ja soovitustele, tagaks laste õigustest kinnipidamise, hõlbustaks juurdepääsu tööturule ja reguleeriks vastuvõtmist hädaolukorras.

(4) Esitatud on ka teine dokument, milles on teavet kavandatava kodanikualgatuse tausta kohta.

([1]) ELT L 130, 17.5.2019, lk 55.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT L 180, 29.6.2013, lk 31).

(5) Komisjonil on õigus kooskõlas algatuse eesmärkidega esitada ettepanek võtta vastu õigusakt, millega kehtestatakse uus varjupaigataotlejate jaotamise mehhanism ja muudetakse teatavad vastuvõtunormid aluslepingu artikli 78 lõike 2 alusel liikmesriikidele siduvaks.

(6) Neil põhjustel ei jää algatuse ükski osa ilmselgelt väljapoole komisjoni pädevust esitada aluslepingute rakendamiseks liidu õigusaktide ettepanekuid.

(7) See järeldus ei mõjuta hinnangut sellele, kas käesoleval juhul on täidetud konkreetsed sisulised tingimused, sealhulgas järgitud proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtet ja põhiõigusi, et komisjon saaks selles küsimuses edasi tegutseda.

(8) Korraldajate rühm on esitanud asjakohased tõendid selle kohta, et rühm vastab määruse (EL) 2019/788 artikli 5 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele, ning on määranud kooskõlas määruse artikli 5 lõike 3 esimese lõiguga kindlaks kontaktisikud.

(9) Kavandatav algatus ei ole ilmselgelt ebaõiglane, põhjendamatu või pahatahtlik ega ka vastuolus Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtuste ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustega.

(10) Seepärast tuleks algatus „Sisserändajate väärikas vastuvõtmine Euroopas“ registreerida.

(11) Järeldus, et määruse (EL) 2019/788 artikli 6 lõike 3 kohased registreerimistingimused on täidetud, ei tähenda, et komisjon oleks kontrollinud taotluses esitatud fakte – faktide õigsuse eest vastutab algatuse korraldajate rühm. Algatuse sisu väljendab üksnes korraldajate rühma seisukohti ning seda ei saa käsitada komisjoni seisukohana,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa kodanikualgatus „Sisserändajate väärikas vastuvõtmine Euroopas“ registreeritakse.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud kodanikualgatuse „Sisserändajate väärikas vastuvõtmine Euroopas“ korraldajate rühmale, keda esindavad kontaktisikud Stéphanie POPPE ja Pascale HÖGER.

Brüssel, 22. veebruar 2023

Komisjoni nimel
asepresident
Věra JOUROVÁ